

«надзвичайної зухвалості» та «виняткового цинізму», а також закріпити стабільний та послідовний корпус судової практики.

Важливого значення набуває професійна підготовка суддів та працівників правоохоронних органів щодо правильного застосування положень ст. 173 КУпАП та ст. 296 КК України з урахуванням стандартів Європейського суду з прав людини. Лише за умови дотримання принципів законності, пропорційності та правової визначеності можливо забезпечити ефективний захист громадського порядку та водночас гарантувати належний рівень захисту прав і свобод людини у демократичному суспільстві.

Література:

1. Кримінальний кодекс України : Закон України від 05 квітня 2001 року № 2314-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Кодекс України від 07.12.1984 № 8073-X. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>
3. Брисковська, О. М., & Брисковська, О. Ю. Проблеми співвідношення дрібного хуліганства та права на вираження політичних поглядів особи. *Київський часопис права*. 2024. (4), 39–44. <https://doi.org/10.32782/klj/2023.4.6>
4. Кваша О. О., Пономаренко В.В. Актуальні питання кримінально правової кваліфікації за хуліганство у світлі практики Європейського суду з прав людини. Правове життя сучасної України: матер.Міжнар.наук.-практ.конф.(м. Одеса, 17 трав. 2019 р.) Одеса: ВД «Гельветика», 2019. Т. 2. С.157–160.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-614-3-1-39>

ІНФОРМАЦІЙНА БЕЗПЕКА ЯК СКЛАДОВА НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ: ПРАВОВІ АСПЕКТИ

Смеречинська А. Г.

*студентка, лаборант кафедри юриспруденції
Чернівецький інститут Міжнародного університету
м. Чернівці, Україна*

Актуальність теми зумовлена тим, що в умовах збройної агресії проти України інформаційна сфера перетворилася на один із ключових напрямів забезпечення національної безпеки держави. Інформаційний простір активно використовується як засіб впливу на суспільство, формування громадської думки, дестабілізації внутрішньої ситуації та підриву довіри до

органів державної влади. У зв'язку з цим питання забезпечення інформаційної безпеки набуває особливого значення.

Інформаційна безпека є невід'ємною складовою національної безпеки та передбачає стан захищеності інформаційного простору держави, суспільства і особи від внутрішніх та зовнішніх загроз. Вона охоплює як технічні аспекти захисту інформації, так і правові, організаційні та соціальні механізми протидії негативному інформаційному впливу. Відповідно до Закону України «Про національну безпеку України», забезпечення національної безпеки включає, зокрема, заходи у сфері інформаційної безпеки, спрямовані на захист державного суверенітету та територіальної цілісності [1].

Правове регулювання інформаційної безпеки в Україні здійснюється на основі Конституції України, яка гарантує кожному право на свободу думки і слова, на вільне вираження своїх поглядів і переконань, а також право на інформацію [2]. Водночас, законодавство передбачає можливість обмеження цих прав в інтересах національної безпеки, територіальної цілісності або громадського порядку, що є важливим інструментом протидії інформаційним загрозам.

Значну роль у забезпеченні інформаційної безпеки відіграють спеціальні нормативно-правові акти, серед яких Закон України «Про інформацію», Закон України «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах», Закон України «Про основні засади забезпечення кібербезпеки України». Вказані акти визначають основні принципи державної політики у сфері інформаційної безпеки, повноваження органів державної влади, а також механізми захисту інформаційних ресурсів.

У сучасних умовах інформаційна безпека України стикається з низкою серйозних загроз. До них належать: поширення дезінформації та пропаганди з боку агресора, спрямовані на формування викривленого уявлення про політичні процеси, дискредитацію державних інституцій та деморалізацію населення. Крім того, значну небезпеку становлять кібератаки на державні інформаційні системи, об'єкти критичної інфраструктури, а також втручання в інформаційні ресурси органів влади.

Окрему увагу слід приділити інформаційно-психологічному впливу, який здійснюється агресором з метою маніпуляції суспільною свідомістю. Такий вплив може призводити до поширення панічних настроїв, зниження рівня довіри до державних органів та дестабілізації суспільства в цілому. В умовах воєнного стану інформація стає інструментом ведення війни, що значно підвищує вимоги до її захисту та контролю.

Забезпечення інформаційної безпеки потребує комплексного підходу, який включає як правові, так і організаційні та технічні заходи. Насамперед важливим є вдосконалення законодавства у сфері інформаційної безпеки, яке має відповідати сучасним викликам та враховувати розвиток інформаційних технологій. Необхідним є також посилення відповідальності за поширення недостовірної інформації та інші правопорушення у цій сфері.

Важливим напрямом є розвиток системи кіберзахисту, яка передбачає впровадження сучасних технологій захисту інформації, створення ефективних механізмів реагування на кіберінциденти та підвищення рівня підготовки фахівців у сфері кібербезпеки. Значну роль відіграє також міжнародне співробітництво, оскільки інформаційні загрози мають глобальний характер і потребують спільних зусиль для їх подолання.

Не менш важливим є підвищення рівня медіаграмотності населення, що дозволяє громадянам критично оцінювати інформацію, відрізняти достовірні джерела від фейкових та протидіяти маніпуляціям. У цьому контексті важливу роль відіграють освітні програми, спрямовані на формування інформаційної культури суспільства.

Значну роль у забезпеченні інформаційної безпеки відіграють державні органи, зокрема правоохоронні органи, спеціальні служби та інші суб'єкти забезпечення національної безпеки. Вони здійснюють заходи щодо виявлення, попередження та нейтралізації інформаційних загроз, а також забезпечують дотримання законодавства у сфері інформації. Ефективність їх діяльності значною мірою залежить від належної координації та взаємодії між собою.

Отже, інформаційна безпека є важливою складовою національної безпеки України, яка забезпечує захист інформаційного простору, стабільність суспільства та ефективне функціонування держави. У сучасних умовах її значення суттєво зростає, що обумовлює необхідність подальшого вдосконалення правового регулювання, розвитку системи кіберзахисту та підвищення рівня інформаційної культури населення.

Таким чином, забезпечення інформаційної безпеки є одним із ключових напрямів державної політики, спрямованим на зміцнення національної безпеки України та її сталий розвиток.

Література:

1. Про національну безпеку України: Закон України від 21.06.2018 № 2469-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19>
2. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
3. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 № 2657-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>
4. Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах: Закон України від 05.07.1994 № 80/94-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80/94-вр>
5. Про основні засади забезпечення кібербезпеки України: Закон України від 05.10.2017 № 2163-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2163-19>
6. Стратегія інформаційної безпеки України: Указ Президента України від 28.12.2021 № 685/2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/685/2021>